

Kielce to administracyjna, gospodarcza, kulturalna i turystyczna stolica województwa świętokrzyskiego. Z nadania Władysława Hermana Kielce i rozległe tereny wokół stały się własnością biskupów krakowskich. Już w wieku X lub w pierwszych latach XI w. wzniesiony tu został kościół pw. św. Wojciecha. Po raz pierwszy mianem civitas (miasto) - Kielce zostały określone w 1359 r. W 1789 r. stały się miastem rządowym.

Regionalne Centrum Informacji Turystycznej w Kielcach

ul. Sienkiewicza 29, 25-007 Kielce
tel. 41 348 00 60
www.swietokrzyskie.travel
informacja@swietokrzyskie.travel

Georaj

Dzisiejsze Kielce uznawane są za miasto o wybitnych walorach geologicznych tzw. „muzeum geologiczne pod gołym niebem”. W jego granicach, w miejscach dawnych kamieniołomów, zlokalizowane są aż cztery rezerваты geologiczne: Kadzielnia, Wietrznia, Ślichowice i Biesak-Białogon.

Jedna z legend mówiąca o powstaniu Kielc opowiada o tym jak to syn Bolesława Śmiałego książę Mieszko pewnego letniego wieczoru wybrał się na polowanie. Znalazł się na nieznanym mu polanie i ponieważ nie mógł zwołać swojej drużyny postanowił tu przenoćować. Śniło mu się, że napadli go zbójcy, którym dał radę ale po walce poczuł silne pragnienie. Wtedy jedyny zbójca, który się poddał księciu, podał mu miedzianą butelkę z gorzkim i piekącym płynem. Mieszko skosztował tyk ale natychmiast go wypluł. Szukał w pobliżu wody, by obmyć usta i wtedy ujrzał wśród drzew wielką jasność. Przybrała ona postać św. Wojciecha, który pastorałem nakreślił na trawie bieg strumienia. Książę ugasił pragnienie i zmył smak trucizny. Tak zakończył się dziwny sen. Na drugi dzień Mieszko ustąpił i zobaczył obok szumiący strumień a odjeżdżając z polany zauważył obok swego postania białe kły nieznanego zwierza. Zamyślony w trakcie powrotu do obozu oświadczył, iż w miejscu polany zbuduje osadę Kielce (od kłów) oraz kościół św. Wojciecha. Strumień, który przywrócił księciu siły nazwano Silnicą.

Najsłynniejszy z nich to rezerwat Kadzielnia, w którym znajduje się małowniczo położony wśród skał amfiteatr. Występują tu ciekawe przykłady różnorodnych zjawisk tektonicznych, mineralizacyjnych i krasowych (wśród nich 26 jaskiń) oraz liczne skamieniałości m.in. ryb pancernych. Na wschodnim krańcu Pasma Kadzielniańskiego ustanowiono rezerwat Wietrznia im. Zbigniewa Rubinowskiego, gdzie w górnodołowych wapieniach występują liczne szczątki ramienionogów, koralowców, ślimaków, małży, trylobitów, liliowców i ryb pancernych. Fragment tektoniki hercyńskiej oraz wspaniały profil geologiczny z obalonym fałdem skalnym chroni położony w zachodniej części miasta rezerwat Ślichowice a wychodnie skał ordowickich i kambryjskich o odwróconym kontakcie (skały kambryjskie leżą na ordowickich) chroni otoczony lasem rezerwat Biesak-Białogon.

GeoPark Kielce

ul. Strycharska 6, 25-659 Kielce
tel. 41 367 66 54, fax. 41 367 65 83
www.geopark-kielce.pl

Ulica Sienkiewicza

Początki ul. Sienkiewicza sięgają końca XVII w. a jej obecna nazwa funkcjonuje od 1919 r. W ostatnich latach, mierząca dokładnie 1270 m ulica, zyskała zupełnie nowe oblicze. Wyremontowano całą długość deptaku i oświetlono go stylowymi lampami. Modernizacji i remontów doznała również szereg zabytkowych domów i kamienic pochodzących głównie z XIX i początków XX wieku. Dzięki temu, tętniąca o każdej porze dnia i roku, ul. Sienkiewicza stanowi centrum handlowo-kulturalno-rozrywkowe Kielc. Wzdłuż niej zlokalizowane zostały liczne sklepy, banki, restauracje, kawiarnie, cukiernie, puby a także galerie, teatr im. Stefana Żeromskiego oraz hotele. Ulica Sienkiewicza a zwłaszcza Plac Artystów to również miejsce, w którym co roku odbywa się szereg imprez kulturalnych jak np.: Święto Kielc, imprezy towarzyszące Harcerskiemu Festiwalowi Kultury Młodzieży Szkolnej, konkurs mody Off Fashion i wiele innych.

www.sienkiewicza.pl

Obiekty zlokalizowane przy ul. Sienkiewicza godne uwagi:

- nr 2 – kamienica Gidlewskiego z 1909 r. wyłożona żółtą cegłą klinkierową
- nr 5 – narożna kamienica z klasycystyczną fasadą z 1825 r. – d. budynek hipoteki
- nr 7 – wybudowana po 1823 r. kamienica, w której do dziś dnia funkcjonuje poczta
- nr 9 – dwuskrzydłowa narożna kamienica Reicheltów z 1870 r.
- nr 21 – hotel Bristol funkcjonujący niezmiennie pod tą samą nazwą od 1902 r.
- nr 30 – kamienica Kłodawskich z 1905 r.
- nr 31 – dawny hotel Versal wybudowany w 1912 r.
- nr 32 – teatr wzniesiony w 1877 r. z salą na 700 widzów oraz częścią hotelową. Obecnie Teatr im. S. Żeromskiego.
- nr 47 – dawny gmach banku Towarzystwa Wzajemnego Kredytu z 1912 r. – najciekawszy przykład secesji na terenie Kielc.

Muzeum Narodowe – Pałac Biskupów Krakowskich

Pałac Biskupów Krakowskich ufundowany przez Jakuba Zadzikę w latach 1637-1644 stanowi najlepiej zachowany obiekt architektoniczny w Polsce z epoki Wazów. Tradycje muzealne Kielc sięgają 1908 r. kiedy powstało muzeum Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Jego zbiory stały się, po wielu dramatycznych kolejach losu, załącznikiem dzisiejszego Muzeum Narodowego, w którym uczęść dla oka i duszy znajdują przede wszystkim miłośnicy malarstwa polskiego, kultury materialnej i historii. Najcenniejsze ekspozycje stałe obejmują: Galerię Malarstwa Polskiego i sztuki zdobniczej (od pocz. XVII w. do lat 50 XX w. – z obrazami m.in. P. Michałowskiego, J. Kossaka, J. Brandta, J. Chełmońskiego, J. Malczewskiego), Sanktuarium Marszałka Józefa Piłsudskiego; zabytkowe wnętrza z XVII i XVIII w. oraz dawne uzbrojenie europejskie i wschodnie. Na tyłach rezydencji odtworzono ogród ozdobny, zwany włoskim, z XVII-wiecznym układem kwaterymowym.

Muzeum Narodowe – Pałac Biskupów Krakowskich

Plac Zamkowy 1, 25-010 Kielce
Kasa biletowa tel. 41 344 23 18, 344 40 14
www.mnki.pl

czynne: wtorek-niedziela w godz. 10.00- 18.00, wstęp do ogrodu bezpłatny

Katedra pw. NMP

Kolegiatę pw. NMP wzniesiono z fundacji biskupa krakowskiego Geodeona na Wzgórzu Zamkowym już w 1171 r. Po licznych przebudowach obecnie stanowi wczesnobarokową, trójnawową bazylikę, której wnętrze kryje słynący łaskami obraz Matki Boskiej Łaskawej Kieleckiej z ok. 1600 r. koronowany przez Jana Pawła II 3 czerwca 1991 r. (umieszczony w południowej nawie bocznej). 28 września 1971 r. katedra kielecka uzyskała honorowy tytuł bazyliki mniejszej. Dla turystów udostępniono skarbiec katedralny i podziemną kryptę grobową biskupów kieleckich.

Skarbiec Katedralny

Pl. Panny Marii 3, 25-013 Kielce
tel. 41 344 63 07

czynny: po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym

Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego

Muzeum mieści się w budynku gimnazjum, do którego uczęszczał Stefan Żeromski. Ekspozycja obejmuje materiały biograficzne i literackie związane z dzieciństwem pisarza, lata nauki w Kielcach, twórczość pisarską oraz wybrane dziedziny działalności społecznej i niepodległościowej.

W zbiorach Muzeum znajdują się m.in.: rękopisy utworów pisarza (np. fragment brulionu Wiernej Rzeki – 1912 r.), listy (m.in. do Edmunda Massalskiego redaktora „Gazety Kieleckiej”, przyrodnika i regionalisty z 1923 r.), unikatowa płyta z czterominutowym zapisem głosu pisarza, nagrana w 1924 r. w Warszawie, świadectwa szkolne z klasy III i klasy VIII, dwadzieścia fotografii kolegów szkolnych z dedykacjami z lat 1864-1867, mundur uczniowski Męskiego Gimnazjum Rządowego, czy też ławki szkolne z XIX w.

Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego

ul. Jana Pawła II 5, 25-013 Kielce
tel. 41 344 57 92, fax. 41 344 82 61
www.mnki.pl/zeromski

czynne: wtorek, czwartek, piątek, niedziela w godz. 9.00 – 15.30, środa 11.00 – 17.30

Muzeum Historii Kielc

Muzeum Historii Kielc to jedna z najmłodszych placówek stolicy regionu świętokrzyskiego powstała w październiku 2006 r. Jego ekspozycja stała „Z dziejów Kielc” przekazuje wiedzę o mieście średniowiecznym, Kielcach należących do biskupów krakowskich (do końca XVIII w.), oraz stolicy regionu w XIX i XX stuleciu.

Muzeum Historii Kielc

ul. Św. Leonarda 4, 25-303 Kielce
tel. 41 340 55 20
www.muzeumhistoriikielc.pl

czynne: wtorek, czwartek, sobota, niedziela i święta w godz. 9.00-16.00, środa i piątek w godz. 10.00-18.00, w poniedziałki nieczynne

Muzeum Zabawek i Zabawy

Muzeum Zabawek i Zabawy jest największym, mającym prawie 700 m² powierzchni i najstarszym muzeum zabawek w Polsce. Prezentuje kilka tysięcy eksponatów i kilkanaście wystaw m.in. zabawki historyczne i ludowe, lalki Barbie, modele samochodów, samolotów, statków, lalki teatralne. Najstarszym eksponatem muzeum jest niemiecka lalka woskowa z końca XVIII w.

Muzeum Zabawek i Zabawy

Pl. Wolności 2, 25-367 Kielce
tel. 41 344 40 78, 344 48 19
www.muzeumzabawek.eu

czynne: codziennie oprócz poniedziałków w godz. 9.00 – 17.00

Klasztor na Karczówce w Kielcach

ul. Sienkiewicza w Kielcach

Spektakl w Teatrze im. St. Żeromskiego w Kielcach

1 Stycznia - Pałac Biskupów Krakowskich w Kielcach

W Muzeum Zabawek i Zabawy

Aby zwiedzanie MUZEUM ZABAWEK I ZABAWY było dla dzieci niezwykłą przygodą organizowane są tu również wystawy interaktywne, w których młodzi odkrywcy historii zabawek mogą nie tylko obejrzeć, ale i dotknąć eksponatów. Podczas zwiedzania dzieci mają także okazję pobawić się w kąciku zabaw, a latem także na dziedzińcu Muzeum.

Karczówka

Na wzgórzu Karczówka, w sercu porośniętego lasem sosnowym rezerwatu krajobrazowego wzniesiony został w XVII w. pobernardyński klasztor fundacji biskupa Marcina Szyszkowskiego. W kościele na uwagę zasługuje kaplica św. Barbary z interesującą barokową rzeźbą patronki górników wykonaną w 1644 r. z bryły galeny – rudy ołowiu. W malowniczym otoczeniu zespołu klasztorowego zlokalizowany jest punkt widokowy na Kielce a sam rezerwat chroni również ślady kultury materialnej związane z wydobywaniem surowców mineralnych, głównie rud ołowiu. Na Karczówce i sąsiednich górach jest 3220 szpar i szybików pogórnich.

Karczówka Klasztor 1
skr. poczt. 17
25-602 Kielce 11
tel. 41 345 05 38, 041 368 38 09
www.karczowka.pl

Kościół św. Wojciecha

Kościół św. Wojciecha to najstarszy kościół w Kielcach. Pierwsza drewniana świątynia ufundowana została w końcu XI lub w początkach XII w. Wymurowany w stylu barokowym w 1763r. z fundacji kanonika Józefa Rogallego obecny klasycystyczny wygląd zawdzięcza kolejnym przebudowom w XIX w. Wewnątrz świątyni warto zobaczyć płótna Jana Styki, który mieszkał w Kielcach w latach 1888-90 pracując m.in. nad „Panoramą Raclawicką”.

Kościół św. Wojciecha

Pałac Tomasza Zielińskiego

W sąsiedztwie Parku Miejskiego im. Stanisława Staszica wydzierżawioną Naczelnikowi Powiatu Kieleckiego Tomaszowi Zielińskiemu w 1847 r. szkołę jazdy konnej tzw. „rajtszulę” przekształcono w rezydencję mieszkalną mecenasa sztuk pięknych i miłośnika starożytności. Powstał romantyczny zespół pałacowo-ogrodowy ogrodzony murem z ciekawą basztą tzw. „Plotkarką”. Obecnie mieści się tu Dom Środowisk Twórczych oraz kawiarnia.

Dom Środowisk Twórczych
ul. Zamkowa 5, 25-009 Kielce
tel. 41 368 20 54, tel./fax. 41 368 20 53
www.kielcedst.net

Dworek Laszczyków

Na południowym stoku Wzgórza Zamkowego zlokalizowany jest drewniany (modrzewiowy) dwór w Kielcach z XVIII w. Pokryty łamanym dachem gontowym obiekt, posiadający urokliwy kolumnowy portyk mieści obecnie siedzibę dyrekcji Muzeum Wsi Kieleckiej oraz wystawy czasowe placówki.

Muzeum Wsi Kieleckiej
ul. Jana Pawła II 6, 25-025 Kielce
tel. 41 344 92 97, fax. 41 344 50 08
www.mwk.com.pl
czynne: codziennie w godz. 9.00-17.00

Dolina Gadów

Położona jest w najpiękniejszej części Kielc. Egzotarium sąsiaduje z ośrodkiem jazdy konnej „Centrum Jeździeckim”, „Karczmą Cztery Konie”, posiada zadaszone miejsce biesiadne oraz plac zabaw dla dzieci. W samym egzotarium zobaczyć można wiele gatunków egzotycznych gadów (w tym również zagrożone wyginięciem) m.in.: pytony, agamy, węże boa, legwany, warany, ka-

Dolina Gadów

meleony czy żółwie. Ponadto istnieje możliwość jazdy konnej dla początkujących i zaawansowanych.

Dolina Gadów
ul. Kusocińskiego 61 A, 25-045 Kielce
tel. 41 345 35 76, 514 908 336,
www.dolinagadow.pl

Kulturalne Kielce

Portal Informacji Kulturalnej Województwa Świętokrzyskiego PIK
www.pik.kielce.pl

Filharmonia Świętokrzyska to jedyna tego typu placówka w całym regionie świętokrzyskim. Jest głównym organizatorem koncertów symfonicznych, kameralnych, recitali oraz innych form prezentacji utworów muzycznych. Propaguje polską i zagraniczną twórczość muzyczną, prezentuje twórczość kompozytorów klasycznych i współczesnych wcześniej niewykonywanych lub wykonywanych bardzo rzadko.

Filharmonia Świętokrzyska im. O. Kolberga – siedziba w Kieleckim Centrum Kultury
Pl. St. Moniuszki 2 B, 25-334 Kielce, skr. poczt. 160
tel. 41 368 11 40, kasa biletowa - 41 368 05 01
fax. 41 368 11 91
www.filharmonia.kielce.com.pl

Teatr im. Stefana Żeromskiego mieści się w budynku wybudowanym w 1877 r. przez Ludwika Sztumpfa. Pierwsze przedstawienie odbyło się w styczniu 1879 r. Dawny Teatr Ludwika, dziś noszący imię Stefana Żeromskiego jest teatrem dramatycznym, który w każdym sezonie artystycznym przygotowuje co najmniej 5 premier (ok. 200 spektakli). Wraz z pozostałym repertuarem gromadzą one ponad 50 tys. widzów rocznie. Co roku organizowany jest również Plebiscyt „O Dziką Różę”, podczas którego publiczność oraz dziennikarze wybierają najlepszy spektakl i najpopularniejszego aktora sezonu.

Teatr im. Stefana Żeromskiego
ul. Sienkiewicza 32, 25-507 Kielce
tel. 41 344 60 48, 41 344 75 00 – kasa
tel./fax. 41 344 47 65
www.teatr-zeromskiego.com.pl

Teatr Lalki i Aktora „Kubus” został założony w 1955 r. przez Stefana Karskiego jako teatr objazdowy docierający nawet do najmniejszych wsi i miast. Dopiero po 10 latach zyskał swoją siedzibę a od 1992 roku „Kubus” posiada jedną z najpiękniejszych w Polsce widowń zdolną pomieścić 150 widzów. W jego repertuarze znaleźć można przede wszystkim adaptacje bajek i baśni polskich i zagranicznych autorów skierowane głównie do

dzieci. Od kilku lat Teatr jest organizatorem Świętokrzyskiego Festiwalu Teatrów Lalkowych „Brzechwa i inni...”.

Teatr Lalki i Aktora „Kubus”
ul. Duża 9, 25-304 Kielce
tel./fax. 41 344 58 36,
www.teatr-kubus.pl

Kielce nocą

Kielce warto zwiedzać nie tylko za dnia ale również wieczorem i nocą. Oferta rozrywkowa miasta zawiera propozycje zarówno spędzenia romantycznego wieczoru we dwoje jak i szalonej zabawy do białego rana w rytmie różnych typów muzyki. Zlokalizowane głównie w centrum miasta kluby zadowolą zarówno młodzież lubiącą potańczyć w takt najnowszych przebojów jak i nieco starszych gustujących w muzyce lat 70-tych i 80-tych.

Wyrafinowane podniebienia również znajdują tu coś dla siebie. Restauracje serwujące kuchnie z niemalże z całego świata (europejska, włoska, polska, japońska, chińska i wiele innych) oferują bogate i różnorodne menu. Na spotkania w gronie przyjaciół i znajomych najlepiej wybrać jeden z wielu pubów i barów a w okresie wiosenno-letnim ogródków piwnych zlokalizowanych zarówno przy ul. Sienkiewicza oraz siedzibie KCK. Po takiej zabawie powrót do hotelu może okazać się zbędny...

W jednym z kieleckich klubów

Regionalne Centrum Informacji Turystycznej w Kielcach
ul. Sienkiewicza 29, 25-007 Kielce
tel. 41 348 00 60
www.swietokrzyskie.travel
informacja@swietokrzyskie.travel

Tekst: Sylwia Skuta

Foto: A. Drzewiecka, A. Łypacz, M. Paszkowski, K. Pęczalski, P. Pierściński, Archiwum Doliny Gadów
Wydawca: Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego,
ul. Sciegiennego 2, 25-033 Kielce, tel. 41 361 80 57
www.rot.swietokrzyskie.travel

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt Kampania Promocyjna Województwa Świętokrzyskiego współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

PERŁY ZIEMI
ŚWIĘTOKRZYSKIEJ

KIELCE - SERCE REGIONU